

ZALKA CSENGE VIRÁG A KALÓZ KIRÁLYLÁNY

ZALKA CSENGE VIRÁG

A KALÓZ KIRÁLYLÁNY

◆ NEMZETKÖZI NÉPMESÉK MAI GYEREKEKNEK ◆

HERBSZT LÁSZLÓ ILLUSZTRÁCIÓIVAL

MÓRA

Minden jog fenntartva, a kiadvány egészének
vagy bármely részének a kiadó engedélye nélküli
sokszorosítása, másolása, egyéb engedélyköteles felhasználása
– beleértve a kiadvány digitalizálását és ily módon történő
többszörözését, nyilvánossághoz közvetítését – szigorúan tilos.

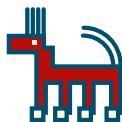
© Zalka Virág Csenge, 2020

Illusztráció © Herbszt László, 2020

© Móra Könyvkiadó, 2020

ANAIT KIRÁLYNÉ

ÖRMÉNY MESE

Élt egyszer egy Vatsagan nevű királyfi, aki mindennél jobban szeretett vadászni. Nap nap után messzire kalandozott a palotájától, és vadászkutyáin kívül csak hű szolgáját, Nazárt vitte magával. Történt egy napon, hogy ismeretlen faluba tévedtek. Magasan állt a nap, elfogyott a kulacsukból az innivaló, és a királyfi már szédült a szomjúságtól. Megállt a faluszéli kútnál, és a lányokhoz fordult, akik korszókkal éppen akkor értek oda.

– Kérlek, adjatok egy korty vizet!

Az egyik lány, látva a jóképű vadászt, rögtön telemerítette hűs vízzel a korszóját, és már nyújtotta is – ám egy másik kikapta a kezéből, és tartalmát a földre öntötte. Vatsagan tátott szájjal nézte, ahogyan a korszót sietve újra megtöltötték, ám ugyanaz a lány megint kiöntötte, mintha csak kínozni akarná a szomjas vándort. Hatszor kellett végignéznie, ahogy a friss vizet felitta a poros föld, míg végül hetedszerre maga a különös lány töltötte meg a korszót, és nyújtotta át neki.

– Így fogadják nálatok a vendéget?! – morogta a királyfi, miután hosszan ivott a korszóból.

– Bocsáss meg, uram – felelte a lány –, de úgy fel voltál hevülve a naptól, hogy a kút jéghideg vize megártott volna neked. Csupán meg akartam várni, hogy lehűlj egy kicsit.

Vatsagan, csodálva a lány éles esztét, szóba elegyedett vele. Megtudta, hogy Anaitnak hívják, és egy falubeli pásztor lánya. Mire beesteledett, és a királyfi hazaindult, a szíve már csordultig volt szerelemmel Anait iránt. Elhatározta, hogy feleségül kéri.

A király és a királyné, Vatsagan szülei nem fogadták túlzott lelkesedéssel, hogy a fiuk egy pásztorlányt szeretne feleségül venni. A királyfi azonban láthatóan lángolt a szerelemtől, és nap nap után

fogyott, emésztette magát, míg a szülei rá nem bölintottak, hogy megkérje Anait kezét. Elküldték Nazárt, hogy hozza el a menyaszszonyt a falujából. Amikor azonban Nazár megérkezett a kis pásztor-kunyhóhoz, Anaitot nem találta otthon.

– A tanítványaival van – mondta az apja büszkén. – Írni-olvasni tanítja a falubelieket. Foglalj helyet, kedves vendég, hamarosan itt-hon lesz.

Várakozás közben Nazár a kunyhó belsejét díszítő szőtteseket csodálta.

– Szerencsés ember, akinek ilyen gyönyörű szőtteseket készít a felesége! – jegyezte meg elismerően. Az öreg pásztor elmosolyodott a bajsza alatt.

– A feleségem már több mint tíz éve meghalt. A szőttesek mind a lányom munkái.

– Hát még a szövéshez is ilyen jól ért, nem csak az íráshoz? – ámult Nazár, és alig várta, hogy Anait hazaérkezzen. Amikor a lány végül belépett, a küldött kinyitotta a táskákat és ládákat, amiket magával hozott, és Anait lába elé halmozta Vatsagan ajándékait. A sok arany ékszer, drága ruha felett ékes szavakkal kérte meg a lány kezét a királyfi számára. Anait elgondolkodott.

– Mondd csak, mi a királyfi mestersége?

– Mestersége?... De hát ő a trónörökös!

– Igen, igen... de mégiscsak értenie kell valamihez.

– Az nem elég, ha az országot kormányozza?

– Sajnálom, de megfogadtam, hogy csak olyan férjet választok, akinek van mestersége. Vidd vissza a trónörökösnek az ajándékait! Mondd meg neki, hogy szívesen látom mint kérőt, amint kitanul valami mesterséget!

Nazár az ámulattól dadogva mesélte otthon Vatsagannak, hogy mit kér tőle a lány. A király és a királyné titokban örültek, hogy vége szakad a fiuk bolondos szerelmi történetének... ám nagy csodálatukra Vatsagan másnapra magához hívatta az udvar mesterembereit, kikérdezte őket a munkájukról, és hosszas beszélgetés után úgy döntött, megtanul aranybrokátot szőni. Attól a naptól fogva reggeltől estig gyakorolt egy egész éven keresztül, míg a tanítója ki nem jelentette, hogy immár a brokátszövés mestere. Akkor Vatsagan szépséges szőt-

test készített, és a kacsaringós minták közé szerelmi üzenetet rejtett. Ezt küldte el Anaitnak – és a lány ezúttal boldogan igent mondott a kérésére.

Vatsagan és Anait összeházasodtak, és nagy szerelemben éltek. Amikor a trónörökös öreg szülei meghaltak, Vatsaganból király lett, Anaitból pedig királyné. Sokáig békében kormányozták a birodalmukat. Csak az vetett árnyékot az uralkodásukra, hogy egy napon Vatsagan hűséges szolgája, Nazár eltűnt a palotából, és hiába kerestették hónapokon át, sehol sem akadtak a nyomára. Vatsagan meggyászolta Nazárt, és egyre azon tűnődött, vajon hogy vesztetett nyoma. Egy napon Anait királyné így szólt a férjéhez:

– Kedvesem, mint királynak, felelősséged a saját szemeddel látni, hogyan élnek az alattvalóid. Azt tanácsolom neked, indulj el, járd be a birodalmad, és győződj meg róla, hogy minden rendben megy! Hátha még Nazárt is megleled útközben. Amíg távol vagy, majd én kormányzok helyetted is.

Vatsagan tisztelte a feleségét, és adott a szavára. Másnap egyszerű kereskedőnek öltözött, és útnak indult, hogy bejárja az országát. Meghagyta Anaitnak, hogy hús napon belül hazatér, addig ne aggódjon utána. Útközben meg-megállt, beszélgetett az emberekkel, kérdezte őket, hogyan élnek. Városról városra vándorolva egyre messzebb került a palotától... mígnem egy nap rablók támadtak rá az úton. Lerángatták a lováról, elvették mindenét, kardot szegeztek a torkának, és megkérdezték, ért-e valami mesterséghez.

– Értek! – felelte rémülten a király. – Csodás aranybrokátot tudok szőni!

A rablók vezérének felcsillant a szeme. Mennyi pénzt keresnek majd az aranybrokátal! Vatsagant az erdő mélyén egy rejtett barlangba hurcolták, ahol sok más, csonttá fogyott rabszolga is dolgozott már a sötétben, ki-ki a maga mesterségén. A rablók kereskedőnek öltözve jó pénzért eladták a foglyok által készített dolgokat. Vatsagant is a falhoz láncolták, szövőszéket és fonalat kerítettek neki, és ráparancsoltak, hogy dolgozzon.

Vatsagan megállás nélkül szőtt. Száraz kenyeret kapott enni, és ha megállt a munkában, megverték. Lesóványodott, fájt a háta, és ki-vörösödött a szeme a lámpások pislákoló fényétől. Egy napon aztán

a félhomályban egy másik, csonttá fogyott rabot pillantott meg – és megdöbbenve ismerte fel benne régen elveszettnek hitt szolgáját, Nazárt. Alig néhány szót tudtak váltani, de abból rögtön kiderült, hogy Nazár már hónapok óta a rablók fogságában sínylődik, és csak azért nem végeztek vele, mert ő is értett a szövéshez annyit, amennyit a királyfi mellett megtanult. Vatsagan, felbátorodva azon, hogy hű barátja életben van, elkezdett tervet kovácsolni a szabadulásra.

Olyan brokátan kezdett dolgozni, amelyen szépet még soha senki nem látott azelőtt. Aranyszállal szőtte át, kacsaringós mintákat dolgozott bele, és a minták közé rejtett üzenetet szőtt, mint egykor régen, amikor megkérte Anait kezét: olyan üzenetet, amit csak a királyné tudott elolvasni, és senki más. Amikor a káprázatos brokát elkészült, Vatsagan alázatosan átadta az egyik rablónak.

– Uram, ez a brokát értékesebb, mint bármi, amit valaha szőttem. Ha igazán jó árat akarsz kapni érte, olyasvalakinek kell eladnod, aki felismeri az értékét. Vidd el Anait királynénak, és hidd el, busásan megfizet érte!

A rabló rögtön a királyi udvarba sietett a brokáttal. Anait, aki már hetek óta nem kapott hírt a férjéről, aggódott, hogy valami baja eshetett. Először nem is akarta fogadni a kereskedőt, de az csak erősödött, hogy különlegesen értékes brokát van a birtokában, így végül a királyné lemondóan intett, hogy vezessék be. Amint a lába elé terítették a szőttest, Anait meglátta benne a férje keze munkáját és a mintákban a rejtett üzenetet, melyben Vatsagan elmesélte, hol tartják fogva. Azonnal felderült az arca, majd villámló szemekkel fordult a rabló felé. Megparancsolta, hogy vessék tömlöcbe, és fegyverbe rendelte a katonáit.

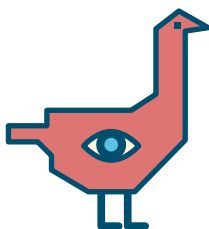
Anait maga is páncélt, kardot öltött, lóra ült, és a serege élén indult az erdőbe. Vatsagan üzenetének segítségével hamarosan rábukkantak a rablók rejtkehelyére; a barlang súlyos kapuját betörték, a rablókat leteperték és vasra verték. Vatsagan, Nazár és a többi rabszolga egymást támogatva, pislogva tántorgott ki a napfényre, ahol Anait lába elé borultak.

– Köszönjük, felséges királyné, hogy megmentettél minket! – hállázkodtak a megszabadított mesterek, akik oly sokáig dolgoztak a barlang sötétjében.

– Áldott a nap, amelyen megmentetted az életünket! – mondta Nazár a könnyeit törölgetve. Vatsagan mosolyogva rázta a fejét:

– Anait királyné nem ma mentett meg minket, jó emberek, hanem évekkel ezelőtt. Azon a napon, amikor megkérdezte, milyen mesterséghez értek!

A királyi pár hazatért a palotájába, és még nagyon sokáig uralkodtak a birodalmuk felett békeességben és boldogságban.

PABLO ÉS A KIRÁLYKISASSZONY

FÜLÖP-SZIGETEKI MESE

Történt egyszer, hogy három jóbarát: Pedro, Juan és Pablo találkozott egy keresztútnál. Ahogy beszélgettek, Pedro egyszer csak így szólt:

– Miért nem indulunk el mindhárman szerencsét próbálni? Itt a városban soha semmi érdekes nem történik. Válasszunk mindannyian egy-egy utat, lássunk világot, és hazafelé jövet találkozunk ugyanitt! Aki először ér vissza, várja meg a többieket!

Ebben meg is egyeztek, elbúcsúztak egymástól, és mindhárman útnak indultak. Pedro a jobb oldali utat választotta. Három hónapig vándorolt hegyeken, völgyeken át, míg egy öregemberrel nem találkozott, aki enni kért tőle. Pedro jó szívvel megosztotta maradék útravalóját az öreggel. Leültek falatozni, közben beszélgettek, és amikor végül elbúcsúztak egymástól, az öregember egy szőnyeget ajándékozott Pedrónak.

– Egyszerű szőnyegnek tűnhet, de csodálatos képessége van – árulta el bizalmasan. – Aki ráül, az egy szempillantás alatt ott teremhet, ahol csak akar!

Pedro megköszönte az ajándékot, barangolt még egy kicsit a világban, aztán felült a csodás szőnyegre, és visszarepült a keresztúthoz.

Juan a bal oldali utat választotta. Három és fél hónapnyi vándorlás után ő is találkozott egy öregemberrel, aki enni kért tőle. A legény jó szívvel megosztotta az öreggel a vacsoráját. A koldus cserébe egy könyvet nyújtott át neki:

– Csodás tulajdonsága van ám ennek a könyvnek! Ha kinyitod, kiolvashatsz belőle mindent, ami éppen történik a világon.

Juan megköszönte az ajándékot, és boldogan indult vele hazafelé. A keresztúton találkozott Pedróval, és együtt várakoztak tovább.

Pablo a középső úton indult el. Négy hónapnyi vándorlás után ő is találkozott egy öregemberrel, aki enni kért tőle, és ő is jó szívvvel megosztotta vele az elemőzsiáját. Amikor befejezték a falatozást, az öreg egy elefántcsont csövecskét ajándékozott neki.

– Különleges tulajdonsága van ennek a kincznek! Ha belefűjsz rajta keresztül valakinek az orrába, aki beteg, vagy akár haldoklik, a csövecske ereje azonnal meggyógyítja, mintha soha semmi baja nem lett volna.

Pablo megköszönte a csodás ajándékot, és ő is elindult hazafelé. A keresztútnál találkozott Pedróval és Juannal. Boldogan üdvözölték egymást, és megmutatták, ki mit szerzett az útja során. Juan kinyitotta a könyvét, és kiolvasta belőle, hogy egy távoli királyságban haldoklik egy királykisasszony. A könyv azt is elárulta, hogy ha valaki meggyógyítja a lányt, azt a király örökösévé fogadja, és hozzáadja a királykisasszonyt feleségül. Pedro ezt hallva előkapta a csodás szőnyeget, mindhárman ráültek, és hipp-hopp, ott termettek a palotánál. Jelentették, hogy jöttek meggyógyítani a királykisasszonyt, mire az örök azonnal a betegszobába kísérték őket. Az ágyban ott hevert a lány, halálos sápadtan. Pablo odahajolt hozzá, az elefántcsont csövecskén keresztül belefűjt az orrába, mire a lány szeme felpattant, az arca kipirult, és a szája mosolyra nyílt, mintha soha semmi baja sem lett volna. Azonnal kérette a ruháit, hogy felkelhessen az ágyból.

Amíg a királykisasszony öltözködött, a három vándor a király elé járult a jó hírrel. Elmesélték, hogyan tudták meg, hogy a királykisasszony beteg, hogyan érkeztek a palotába, és hogyan ment végbe a csodás gyógyulás. A király elgondolkodott:

– Hiába van Juannak csodás könyve; ha Pedro nem repíti ide, és Pablo nem hozza el a csövecskét, a könyv tudása semmit sem ért volna. Hiába van Pedrónak repülő szőnyege; ha nincs Juan, aki észreveszi a bajt, és Pablo, aki meggyógyítja, akkor feleslegesen jött volna. Hiába van Pablónak gyógyító varázseszköze; Juan nélkül nem tudta volna, hogy valaki gyógyításra szorul, és Pedro nélkül nem ért volna ide időben... Mindhármatoknak egyforma szerepe volt abban, hogy a lányom meggyógyult. Ez alapján nem dönthetem el, melyikötök

legyen az örökösöm. Újabb próbát hirdetek tehát: mindegyikőtök kap egy íjat és egy nyílveszőt. Kinn a kertemben nő egy banánfa, amely épp most hozott virágot. A banánfa szív alakú virága lesz az én lányom szívének jelképe. Amelyikőtök pont a közepén találja el a nyílveszővel, azé lesz a lányom keze!

A három legény kiment a kertbe, és felkészültek a próbára. Pedro pont a közepén lőtte át a szív alakú virágot. Juan nyílveszője ugyanott suhant át egy pillanattal később. Amikor azonban Pablóra került a sor, a legfiatalabb legény nem volt hajlandó kilőni a nyílveszőt.

– Pablo, te nem akarod feleségül venni a lányomat?

– De igen, felség, mindennél jobban. De ha a virág tényleg a királykisasszony szívét jelképezi, akkor én bele nem lövök! Nem lenne szívem fájdalmat okozni neki, még akkor sem, ha elveszítem a próbát.

Ezt hallva a királykisasszony boldogan mosolyogva nyújtotta a kezét Pablónak.

– Hozzá szeretnék feleségül menni, édesapám! Most már tudom, hogy igazán szeret, és a világ minden kincséért sem bántana.

Azonnal meg is hirdették az esküvőt; Pablo és a királykisasszony attól fogva boldogan éltek, amíg meg nem haltak.

